

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
Кафедра «Менеджменту»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи

_____ В.В. Костін
“ _____ ” _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Менеджмент та бізнес-план стартапів

спеціальність 101 – «Екологія»

освітньо-професійна програма «Екологічна біотехнологія та біоенергетика»

освітній ступень «Магістр»

Робоча програма навчальної дисципліни «Менеджмент та бізнес-план стартапів» для студентів зі спеціальності 101 – «Екологія» освітньо-професійної програми «Екологічна біотехнологія та біоенергетика» освітнього ступеня «Магістр»

« 23 » лютого 2018 року – 15 с.

Розробник: В.В. Семеніхіна, старш. викладач кафедри менеджменту

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту

Протокол від « ____ » _____ 2018 року № ____

Завідувач кафедри менеджменту _____ проф. Хоменко М.М.

Схвалено науково-методичною комісією Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського за спеціальністю 101 «Екологія»

Протокол від « ____ » _____ 2018 року № ____

Голова _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання: повна/скорочена
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 10 – «Природничі науки»		
Модулів – 1	Спеціальність: 101 – «Екологія»	Рік підготовки: (курс)	
Змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма «Екологічна біотехнологія та біоенергетика»	5-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання - -		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		10-й	-
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,22 самостійної роботи студента – 3,78	Освітній ступень «Магістр»	14 год.	-
		Практичні, семінарські	
		16 год.	-
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		60 год.	-
		Вид контролю: 10-й – іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,5

для заочної форми навчання – - .

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Менеджмент та бізнес-план стартапів» є формування у студентів основних теоретичних знань, вмінь та практичних навичок з розробки бізнес-планів інноваційних проектів та управління стартапами.

Завданнями вивчення дисципліни є: засвоєння студентами категоріального апарата, що використовується при здійсненні бізнес-планування; визначення основних складових та особливостей бізнес-планування інноваційних проектів і стартапів; оволодіння інструментарієм, методиками розроблення бізнес-планів інноваційних проектів, формування вмінь щодо обґрунтування економічної доцільності реалізації стартапу, аналізу потенційних ризиків проекту; визначення джерел фінансування проекту, способів концентрації фінансових ресурсів; проведення підбору працівників, спроможних реалізувати даний інноваційний проект; розвиток аналітичного мислення при визначенні основних показників інноваційних проектів та прийнятті рішень щодо оптимального варіанту проекту.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

знати:

- основні види інноваційних проектів (стартапів) і особливості їх планування;
- призначення та цілі бізнес-плану інноваційного проекту;
- критерії, яким повинен відповідати бізнес-план стартапу;
- структуру та зміст розділів бізнес-плану інноваційного проекту;
- особливості процедури охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності та сертифікації інноваційної продукції;
- методичні підходи щодо оцінки ринків збуту інноваційного продукту (стартапу);
- особливості встановлення ціни на інноваційну продукцію, захищену патентом;

– систему показників оцінки економічної ефективності інноваційного проекту (стартапу);

– теоретичні та методичні основи управління потенційними ризиками інноваційного проекту (стартапу);

уміти:

– обґрунтовувати управлінські рішення в сфері бізнес-планування інноваційних проектів (стартапів);

– визначати ступінь новизни інноваційної продукції та її конструктивні особливості;

– розробляти календарний план виконання робіт за інноваційним проектом;

– застосовувати методичні інструменти щодо оцінки ринків збуту інноваційної продукції (стартапу);

– розраховувати потребу в персоналі та заробітній платі;

– використовувати інструментарій для оцінки конкурентоспроможності інноваційної продукції на вітчизняному та світовому ринках;

– розробляти план рекламних заходів для просування на ринок інноваційної продукції (стартапу);

– визначати перспективи удосконалення інноваційної продукції (стартапу) шляхом поліпшення: технологічних та технічних показників, експлуатаційних характеристик, гарантійного обслуговування, організації випуску матеріалів і комплектуючих, що заміняють імпорт;

– формувати перспективний план капіталовкладень;

– використовувати методичні прийоми оцінки економічної ефективності інноваційного проекту;

– розробляти стратегію реалізації інноваційної продукції;

– визначати фактори ризику інноваційного проекту та оцінювати можливі ризики, джерела та заходи їх запобігання, можливого страхування.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи бізнес-планування та створення інноваційних процесів (стартапів)

Тема 1. Сутність бізнес-планування інноваційних процесів (стартапів)

Сутність бізнес-планування та особливості його здійснення на підприємстві. Відмінність бізнес-плану від інших планових документів. Роль планування в управлінні інноваційними процесами.

Сутність, основні види інноваційних проектів і особливості їх планування. Організаційні структури підтримання інноваційних проектів. Венчурні фірми. Бізнес-інкубатори. Технопарки та технополіси. Призначення та цілі бізнес-плану інноваційного проекту. Групи користувачів бізнес-плану. Критерії, яким повинен відповідати бізнес-план інноваційного проекту.

Поняття «стартап»: цілі, особливості та обмеження. Відмінність стартапу від інших проектів. Види стартапів. Бізнес-моделі стартапу: функції та складові. Модель Lean Startup. Концепція Customer Development. Методи генерації ідей для стартапу.

Тема 2. Структура бізнес-плану інноваційного проекту (стартапу)

Чинники, що визначають зміст бізнес-плану інноваційного проекту та його обсяги. Специфіка процесу формування структури бізнес-плану інноваційного проекту (стартапу). Структура бізнес-плану інноваційного проекту.

Загальні відомості: повна і коротка назва проекту; пріоритетні напрями; виконавці проекту. Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності. Ступінь розкриття результатів науково-технічних досліджень (демонстрація на виставках, публікації).

Ступінь захисту прав на інтелектуальну власність, що створена при виконанні науково-дослідної роботи та інноваційного проекту (стартапу) у цілому. Сертифікація інноваційного продукту.

Очікувана ефективність інноваційного проекту. Характеристика видів ефективності інноваційного проекту (економічної, соціальної, екологічної). Основні фактори ризику інноваційного проекту. Аналіз потенційних ризиків інноваційного проекту.

Тема 3. Інноваційні характеристики проекту

Реферат проекту. Масштаб проекту. Спрямованість проекту. Ступінь новизни інноваційного продукту. Опис та призначення інноваційного продукту. Характеристики інноваційного продукту щодо новизни. Порівняльна характеристика стартапу та аналогів в країні і за кордоном. Оцінка інноваційного продукту.

Можлива сфера застосування інноваційного продукту (стартапу), наявність попиту споживачів. Перспективи удосконалення інноваційного продукту. Напрями можливого удосконалення споживчих властивостей інноваційного продукту шляхом поліпшення технологічних та технічних показників; експлуатаційних характеристик; гарантійного обслуговування; залучення інших підприємств для розширення випуску; організації випуску матеріалів і комплектуючих, що заміняють імпорт.

Терміни можливого удосконалення інноваційного продукту (стартапу).

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти бізнес-планування інноваційних процесів

Тема 4. Оцінка ринків збуту та стратегія маркетингу

Форма реалізації інноваційного продукту (стартапу). Патентна чистота на потенційних ринках. Потенційні покупці і планові обсяги продажів протягом терміну реалізації проекту за роками. Наявність попиту споживачів, укладених договорів на постачання інноваційного продукту.

Конструктивні особливості інноваційного продукту/інноваційної продукції та аналогів.

Конкурентоспроможність інноваційного продукту на вітчизняному та світовому ринках. Оцінка насиченості ринку, тобто ступеня задоволення потреб потенційних покупців у запропонованому інноваційному продукті в Україні і за кордоном. Стратегія реалізації інноваційного продукту (стартапу).

Методологічний підхід щодо визначення ціни на інноваційний продукт. Канали розповсюдження інноваційного продукту (персональні продажі, посередники). План рекламних заходів для просування на ринок інноваційного продукту. Сервіс і гарантії.

Життєвий цикл стартапу. Інструменти, що використовуються для реалізації проекту (MS Project). Маркетингові інструменти реалізації стартапів. Контроль за виконанням проекту. Сутність та види контролю. Методи контролю. Звітність з реалізації стартапу. Зміни в проекті. Аналіз досвіду управління проектами та використання його для майбутніх проектів.

Тема 5. План виробництва інноваційної продукції (стартапу)

Зміст, завдання та послідовність планування виробництва інноваційного продукту (стартапу). Планування реалізації інноваційної продукції. Розробка та обґрунтування виробничої програми.

Методика розрахунку показників виробничої програми. Сировина, матеріали та комплектувальні вироби: перелік необхідних видів; їх постачальники; фінансові та інші умови постачання; запаси матеріальних ресурсів.

Сучасні методи планування потреби в матеріальних ресурсах. Системи управління запасами. Планування перехідних запасів готової продукції. Планування перехідних запасів незавершеного виробництва.

Постачання матеріалів, устаткування по імпорту для виконання проекту та організації виробництва з розрахунком їхньої потреби. Планування потреби в матеріальних ресурсах. Планування закупівель.

Тема 6. Фінансування стартапу та організаційний план розробки інноваційного проекту

Джерела фінансування бізнесу. Вимоги та критерії відбору джерел фінансування. Способи залучення інвестицій. Інвестор та його характеристика. Типи інвесторів: бутстреппінг, краудфандінг, венчурні капіталісти, бізнес-ангели, seed-інвестиції, приватні інвестори (private equity). Способи пошуку інвесторів. Інвестиційна привабливість стартапів.

Презентація стартапу для інвесторів. Планування інвестицій. Способи представлення проекту інвесторам. Види презентацій. Розробка презентації: основні аспекти та правила. Структура презентації. Elevator Pitch.

Переговори з інвестором. Складання протоколу умов (Term Sheet). Складання інвестиційної угоди. Основні помилки позиціонування проекту та інвестиційних угод.

Послідовність етапів розробки організаційного плану. Структура організаційного плану розробки проекту та організації виробництва інноваційного продукту. Стан виконання робіт за проектом до моменту його затвердження. Календарний план виконання робіт за проектом. Перспективний план капіталовкладень.

Побудова організаційної структури управління інноваційним проектом. Визначення потреб в персоналі: складання переліку необхідних видів діяльності та розрахунок чисельності персоналу за окремими категоріями.

Система заробітної плати, механізм її нарахування різним категоріям працівників; система преміювання, розмір надбавок за категоріями працівників. Розрахунок заробітної плати персоналу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб.	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи бізнес-планування інноваційних процесів (стартапів)										
Тема 1. Сутність бізнес-планування інноваційних процесів (стартапів)	15	3	3	-	9					
Тема 2. Структура бізнес-плану інноваційного проекту (стартапу)	15	2	3	-	10					
Тема 3. Інноваційні характеристики проекту	15	2	2	-	11					
Разом за змістовим модулем 1	45	7	8	-	30					
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти бізнес-планування інноваційних процесів (стартапів)										
Тема 4. Оцінка ринків збуту та стратегія маркетингу	14	2	2	-	10					
Тема 5. План виробництва інноваційної продукції (стартапу)	15	2	3	-	10					
Тема 6. Фінансування стартапу та організаційний план розробки інноваційного проекту	14	3	3	-	8					
Разом за змістовим модулем 2	43	7	8	-	28					
Семестровий контроль –диф. залік / іспит	2	-	-	-	2					
Усього годин	90	14	16	-	60					

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1	Сутність бізнес-планування інноваційних процесів (стартапів)	3	
2	Структура бізнес-плану інноваційного проекту (стартапу)	3	
3	Інноваційні характеристики проекту	2	
4	Оцінка ринків збуту та стратегія маркетингу	2	
5	План виробництва інноваційної продукції (стартапу)	3	
6	Фінансування стартапу та організаційний план розробки інноваційного проекту	3	
	Усього	16	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1			
2			
...			
	Усього		

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1			
2			
...			
	Усього		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1	Сутність бізнес-планування інноваційних процесів (стартапів)	9	
2	Структура бізнес-плану інноваційного проекту (стартапу)	10	
3	Інноваційні характеристики проекту	11	
4	Оцінка ринків збуту та стратегія маркетингу	10	
5	План виробництва інноваційної продукції (стартапу)	10	
6	Фінансування стартапу та організаційний план розробки інноваційного проекту	8	
	Усього забезпечення аудиторних занять	58	
	Забезпечення семестрового контролю	2	
	Усього	60	

9. Методи навчання

Словесні методи у формі лекцій, семінарів, бесід, ситуаційних вправ та індивідуальні завдання.

10. Методи контролю

Контроль за роботою студентів включає поточний контроль за виконанням завдань та оцінювання виконання семестрового підсумкового завдання в 10-му семестрі.

Курс для студентів зі спеціальності 101 – «Екологія» завершується іспитом, що передбачає усне опитування.

11. Розподіл балів, що присвоюється студентам за іспит спеціальність 101 – «Екологія»

Вид занять	Змістовий модуль № 1			Змістовий модуль № 2			Підсумк. тест (екзамен)	Сума
	T1	T2	T3	T4	T5	T6		
Лекції	1	2	2	2	1	2		10
Практ (семінар). зан.	2	4	4	4	2	4		20
Поточн. контр.: реферат			5			5		50
опитування	6	6	6	6	6	6		
ін. види поточн. контр.			2			2		
Підсумк. тест (екзамен)							20	20
Усього	9	12	19	12	9	19	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки щодо семінарських занять з навчальної дисципліни «Менеджмент та бізнес-план стартапів» для студентів денної форми навчання зі спеціальності 101 – «Екологія» освітнього ступеня «Магістр».

2. Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Менеджмент та бізнес-план стартапів» для студентів денної форми навчання зі спеціальності 101 – «Екологія» освітнього ступеня «Магістр».

13. Рекомендована література

Базова

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04 липня 2002 р. № 40-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Ст. 266.

2. Агафонова Л. Г. Підготовка бізнес-плану: практикум / Л. Г. Агафонова. – К. : Знання, 2001. – 158 с.

3. Барроу К. Бізнес-план / К. Барроу, П. Барроу, Р. Браун. – К. : Знання, 2001. – 285 с.

4. Должанський І. З. Бізнес-план: технологія розробки / І. З. Должанський, Т. О. Загорна. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 384 с.

5. Гринева В. Н. Бізнес-план виробничого підприємства: комплексна технологія розробки: учебн. пособ. / В. Н. Гринева. – Х. : ИНЖЭК, 2007. – 119 с.

6. Козловський В. О. Бізнес-планування : навч. посіб. / В. О. Козловський, О. Й. Лесько. – Вінниця : ВНТУ, 2006. – 190 с.

7. Колесникова Н. А. Бізнес-план / Н. А. Колесникова, А. Д. Миронова. – М. Финансы и статистика, 2006. – 216 с.

8. Кривонос А. О. Бізнес-планування на підприємстві / А. О. Кривонос. – К. : МАУП, 2006. – 160 с.

9. Кучеренко В. Р. Бізнес-планування фірми : навч. посіб. / В. Р. Кучеренко, В. А. Карпов, О. С. Маркітан. – К. : Знання, 2006. – 423 с.

10. Котлярова В. Г. Бізнес-план: технології розробки і обґрунтування / В. Г. Котлярова. – Х. : ХНЭУ, 2004. – 103 с.

11. Минко И. С. Бізнес-планирование инновационных проектов / И. С. Минко. – СПб.: НИУ ИТМО, 2014. – 171 с.

12. Попов В. М. Бізнес-планирование / В. М. Попов, С. И. Ляпунов, С. Ю. Муртазаева. – М. : Финансы и статистика, 2003 – 156 с.

13. Попов В. М. Сборник бизнес-планов деловых ситуаций / В. М. Попов, С. И. Ляпунова. – М. : КноРус, 2004. – 375 с.

14. Ясинський В. В. Бізнес-планування: теорія і практика: навч. посіб. / В. В. Ясинський, О. О. Гайдай. – К. : Каравела, 2004. – 232 с.

Допоміжна

15. Захарченко В. І. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки / В. І. Захарченко, Н. М. Корсікова. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 448 с.

16. Орлов О. А. Планирование деятельности промышленного предприятия / О. А. Орлов. – К. : Скарби, 2006. – 416 с.

17. Свінцицька О.М. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. / О. М. Свінцицька. – К. : Кондор, 2009. – 263 с.

18. Тарасюк Г. М. Управління проектами: навч. посібн. / Г. М. Тарасюк. – К.: Каравела, 2006. – 344 с.

Інформаційні ресурси

19. Оформлення і стиль бізнес-плану [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buklib.net>.

20. Стандарти бізнес-планов ЮНІДО [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.probp.ru/publish/standard1.php.